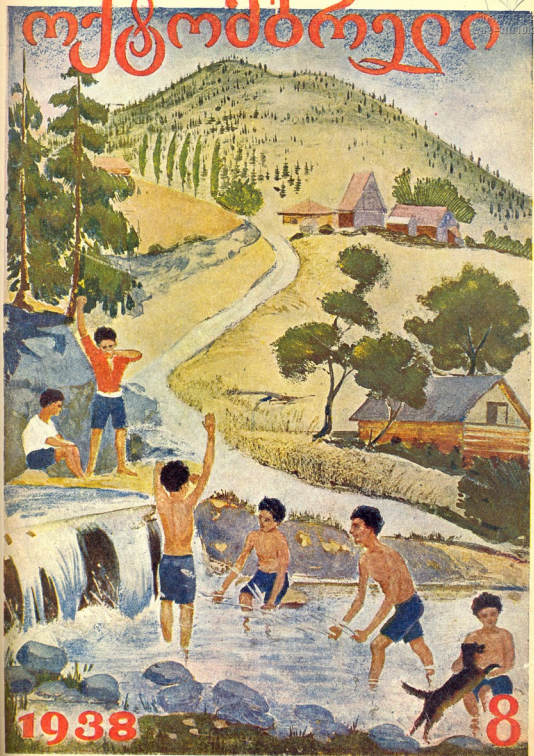

თქვეთობა

1938

8

ოქტომბრული

№ 8

აგვისტო

1938 წ.

გამომცემლობა „კომუნისტი“

რედაქ. მისამართი: თბილისი, გრიბოედოვის ქ. № 31
ტელ. № 3-02-61

სამ. პ. ლ. კ. კ. ცეკას და სამ. ბანსახოშის ერთობიური ორბანო

შენაარსი

	83
1. მავშალა მძიმლიშვილი—სალამი უცხოელ ბავშვებს	1
2. ი. მსემოლოვსკი—განაპირა სახლი თარგვანი თ. შანშიაშვილისა	2
3. ბიორბი კუჩიშვილი—მოცეკვაენი	6
4. ლევან მებრძველი—ალუბლის ბაღში	7
5. იოსებ ბრიშაშვილი — ჩატეხილი ხიდი მარჯანიშვილის თეატრში	9
6. შალვა თაბუკაშვილი—უცნაური ძიძა (ნამდვილი ამბავი)	10
7. ნოდ დაფნარაძე—თვითმფრინავი	12
8. ნინო ტაყაშელაშვილი—ცოცხალი მატარებელი	13
9. ს. მთვარაძე—გივი საური	15
10. ვხ. ბიორბაძე—საპნის ბუშტები	16

განსართობი . . . . . გარეკანის მე-4 გვ.

ქურნალი გაფორმებულია მხატვ. დონის და მ. თუშმალიშვილის მიერ.

გარეკანის მხატვრობა ეკუთვნის მხატვ. კ. გრძელიშვილს.

პასუხისმგებელი რედაქტორი—ლ. შიშინაძე   პასუხისმგებელი მდივანი თ. შანშიაშვილი

გადეცა წარმოებას 26/VII-1938 წ.   ქალაქის ზომა 60X92
ხელმოწერილია დასაბეჭდად 17/VIII   ფორმათა რაოდენობა 16 გვ. 9¹/₄X14

სადამი უცხოედ ბავშვებს

გვეწვიეთ შალე, სწორებო,
სხვადასხვა კუთხით ნაკრები,
საბჭოთა ქვეყნის სტუმრად ხართ,
ჩვენი არ დაიზარებთ.

ქართლის მთა-ბარი მოგვლით
ხალისით ვამთბარ ბინებად,
ჩვენი ღამაში სამშობლო
თქვენც მშობლად მოგვევლინებათ.

რამდენი საქმე მიგველის,
რამდენი გასართობები,
ტყესა და ჰალეებს მოვირბენთ
მზით შერუჯული ტოლები.

პატარა თევზებს მოგიყვანთ
ფაქრიდან ცოცხლად აყვანილს,
გაჩვენებთ, მარწყვი სად იცის,
ან სად მწიფდება მაცვალი.

ჩვენებურ ზღაპარს გიამბობთ,
ჩვენი ღამაში სამშობლო
თქვენც მშობლად მოგვევლინებათ.

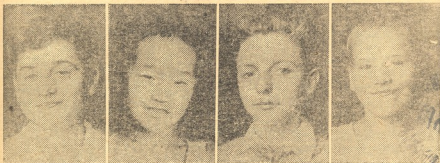
ჩაებათ ხოლმე ფერხული,
გასწავლით ქართულ სიმღერებს.

ღამით კი, როცა ნიაგი
მთებიდან ჩამოეშვება
და მთვლემარ ხეთა წვეროებს
ფოთლებს შეურხევს ეჭენებად,—

კოცონის ირგვლივ ბანაკი
თქვენს სმენად გაინაბება,
გვიამბობთ ნახულ ჰირ-ვარაშს,
თქვენი მამულის წამებას.

კარგად მოგისმენთ მეგობრებს,
გაიზიარებთ თქვენს დარდებს,
რომ მტერი მეტად შეგვჭულდეს,
სამშობლო მეტად გვიყვარდეს.

შალე გვეწვიეთ, სწორებო,
ბანაკს ვრთავთ სტუმართ ბინებად,
ჩვენი ღამაში სამშობლო
თქვენც მშობლად მოგვევლინებათ.

სურათზე—უცხოელი ბავშვები. მარცხნიდან მარჯვნივ: 1. ესპანელი—გეორგი, 2. ჩინელი—მაინი, 3. გერმანელი—ალფონსი, 4. რუმინელი—არტური.

ქალაქი და სხვა

ქალაქის განაპირა უბანში შარავხის პირას ძველისძველი სახლი იდგა. ფართე ფანჯრებიდან ყოველთვის მოჩანდა ვინ ქალაქში მიდიოდა და ვინ ქალაქიდან მოდიოდა. სახლის უკან ბალი იყო. ყოველ შემოდგომაზე ბაღში ღიღი წითელი ვაშლები და მუქი-ლურჯი ქლიავი მწიფდებოდა. ოდესღაც ამ სახლში ცხოვრობდა ორი ადამიანი — ბებერი ავყია ბატონი, რომელიც არსად არ მსახურობდა, და თავისი ბატონივით მოხუცი მოსამსახურე ქალი, რომელსაც ბატონი უყვიროდა ღიღით, შუადღისას, საღამოთი და შუადღისას. მაგრამ რადგან მო-

დასცეს სახლი, ბალი მწიფე ვაშლებითა და ქლიავით. ამიერიდან ბატონის სახლი საბავშვო სახლად იწოდებოდა. ბავშვებს ერთნაირად ჩააცვებს. ბიჭებს — თეთრი ქურთუკები და ლურჯი შარვლები, გოგონებს — თეთრი ქურთუკები და ლურჯი კაბები. პალტოებიც მისცეს და კალოშებიც დაურიგეს.

ქალაქში შიმშილობა იყო. ირგვლივ სამოქალაქო ომი მიმდინარეობდა, მაგრამ ბავშვებს ყოველთვის ჰქონდათ ცხელი წვენი და ტკბილი ფაფა. უფროსები თვითონ არ ჰმადნენ, ცდილობდნენ საბავშვო სახლის ბავშვები ყოველთვის მამლები ყოფილიყვნენ.

ბავშვები სწრაფად შეეჩვივნენ ერთმანეთს, მზიარულად დარბოდნენ ძველი სახლის ყველა თორმეტ ოთახში. მზიარული ცისფერთვალა აღმზრდელი ნასტია სულ ახალახალ სათამაშოებს იგონებდა. მასთან ბავშვებს არასოდეს არ ვტყუობოდათ მოწყენილობა. ნასტიას გარდა კიდევ სამი აღმზრდელი იყო, მაგრამ ისინი მოწყენილი და ბრაზიანები იყვნენ, მუდამ რალაცას ბუტბუტებდნენ და ჯავრობდნენ.

იყო კიდევ სათვალეებიანი ღირეტიორი და სამეურნეო ნაწილის გამგე, რომელიც ყოველ ღიღით ტალახით შესვრილი ველოსიპედით ქალაქში მიდიოდა.

ორი მეგობარი, პეტკა და პავკა, ძლიერ დაუახლოვდა ნასტიას. მათი დაახლოვება იმ დროიდან იწყება, როცა მეგობრებმა ღიღი გემის აგება მოისურვეს, სწორედ ისეთი გემის, როგორც მდინარეში დაცურავს. მაგრამ სავარძლები ღიღი და მძიმე იყო. ორივე მეგობარს ერთი სავარძელი აწვევაც კი არ შეეძლო. ნასტია სწორედ ამ დროს

სამსახურე ქალი ყრუ იყო, ბატონს შეეძლო ეყვირა რამდენიც სურდა. მოსამსახურე ქალი მხოლოდ თავს აქნევდა და ისეთ გამომეტყველებას იღებდა, თითქმის უსმენდა ბატონის ლანძღვას.

შემდგომ მოხდა რევოლუცია. ყველა მდიდრული სახლიდან გამოასახლეს მდიდრები. ბებერი ბატონი საღვაც წავიდა, ყრუ მოსამსახურეც მოშორდა იქაურობას.

სახლი დიდხანს არ იდგა ცარიელი. მთელ ქალაქში შეკრიბეს ბავშვები. გა-

მოვიდა და ააშენა ისეთი გემი, რომ იმის დანახვა მაღლი იყო. პეტკამ გრამოფონის მილი აიღო და ავიდა სულ ზევით, კაპიტნის სადგომზე. პავკა კი მემანქანე გახდა, ქვევითა სავარძლის ქვეშ შეძრა. პეტკა ჩასძახის გრამოფონის მილი: „მთელი სისწრაფე“, პავკა კი ქვევით, სავარძლებს ქვეშ, ქშინავს და ზუზუნებს სწორედ ისე, როგორც დილაობით ზუზუნებდა გემი „ვორონეი“.

ამ დღიდან საბავშვო სახლში გემობის თამაში საყვარელ თამაშობად გადაიქცა.

ერთხელ ბავშვები დილით აღარ უშვეს სასივრთლად. პეტკამ და პავკამ შენიშნეს, რომ სამეურნეო ნაწილის გამგე თავისი ველოსიპედით ქალაქში აღარ წავიდა, სულ სახლში იჯდა. აღმზრდელები კი ფანჯარასთან აყუდებულები და ჩურჩულებდნენ. ნასტია ნამტირაღევი დადიოდა, მისი თვალები ცისფრად აღარ გამოიყურებოდნენ, ნაცრისფერი და სველი გახდნენ.

— პავკებო, დღეს გემობისათვის აღარ გვცალთა, ნუ იხმაურებთ, — უთხრა მან პეტკასა და პავკას.

პეტკა და პავკა ისე მიიპარნენ ფანჯარასთან, რომ აღმზრდელებმა ვერ შენიშნეს. მათ დანახეს, რომ შარაზე წითელარშიელები მიდიოდნენ ქალაქისაკენ, მათ მიჰყვებოდნენ ფურგუნებითა და ზარბაზნებით. ყველა ჩქარობდა, ერთმანეთს უსწრებდნენ. ისინი ძლიერ დიდხანს მიდიოდნენ, პეტკასა და პავკას მათი ცქერაც კი მობეზრდათ. უცებ სადღაც სულ ახლოს სროლა გაისმა. აღმზრდელებმა კივილი მორთეს, ფანჯრიდან გადმოცვივდნენ და იატაკზე გაწვენენ. დირექტორს ისე შეეშინდა, რომ სათვალე ფეხებთან დაუვარდა და თვითონვე დაამხვვრია, შემდეგ კი ბრმასავით დაბარბაცებდა ყოველ მხრივ.

შარაზე თქარათქური გაისმა. ცხენოსანმა ჯარმა გაირბინა, ერთმა ხმალი მოუქნია წითელარშიელს, მაგრამ თვითონ დაეცა და აღარც ამდგარა.

— რა დემართა? — იკითხა პეტკამ.
— არ ვიცი, — უპასუხა პავკამ.
ამ დროს შემოსასვლელ კარზე დაა-

კაკუნეს. აღმზრდელები ერთმანეთს მუჯულუგუნის ცემით ევაჭრებოდნენ: არა შენ გააღე კარი და არა შენო. ბავშვებმა დანახეს, როგორ მივიდა ნასტია ქარბანთან და გადაუდგო ურდული. კარებში შეეწვერიანი სალდათი იდგა და იგინებოდა.

— რატომ მალე არ გააღე? — დაუყვირა მან ნასტიას. ბავშვებმა გაიგონეს, როგორ უთხრა ნასტიამ წვერიანს:

— აქ საბავშვო სახლია.

— ეგ არაფერია, ბავშვებს შევავიწროვებთ, ბინაა საქირო! — წვერიანმა ნასტიას ხელი წაპკრა, სახლში შემოვიდა, მის უკან კი სამი თუ ოთხი რაღაცას მოაგორებდა.

— ზარბაზნია? — ჰკითხა პეტკამ პავკას.

— ტყვიამთრქვევია, — უპასუხა პავკამ.

— გენერალია? — აჩვენა წვერიანზე პეტკამ.

— რადგან წვერიანია, მაშასადამე, გენერალია, — დაუდასტურა პავკამ. მაგრამ აი კიდევ შემოვიდა ერთი ახალგაზრდა კაცი და „გენერალს“ დაუყვირა. მაშინ კი მიხვდნენ პეტკა და პავკა, რომ გენერალი ახალგაზრდაა, წვერიანი კი სულაც არ არის გენერალი.

— თქვენ აქ რას აკეთებთ? დიკარგეთ აქედან! — დაუყვირა ახალგაზრდამ ბავშვებს. ბავშვებმა მის მკერდზე მრავალი სირმა და ჯინჯილები შენიშნეს, მხრებზე კი ოქროს ჰაგონები.

— აბა ჩქარა, რამდენჯერ უნდა გავიმეორო? — დაიყვირა მან კიდევ, და ბავშვებმა კარებს მიაშურეს.

ამ დღეს არ ასადილეს ბავშვები. მეორე დღესაც არ აქამეს. მხოლოდ ნასტიამ მოიტანა საიდანღაც პური და გაუყო მათ. ბავშვები კუნჭულებში მიიმაღლნენ და ყურს უფლებდნენ რა ხდებოდა სახლში. ისმოდა ხმაური, ყვირილი, ლანძღვა; ყველა აღმზრდელი გაიქცა, მხოლოდ ნასტია დარჩა. სამეურნეო ნაწილის გამგეს ველოსიპედი ჩამოართვეს, ის ძალღვივით წკმუტუნებდა, ჩიოდა, რომ მისი ველოსიპედი ვიღამაც ხეს დააჯახა და ქალაქში წასვლის საშუალება მოესპო. ბავშვები ყველას დაავიწყდა. პეტკამ და ბავკამ ფანჯრიდან დაინახეს, რომ ქალაქისაკენ მიემართებოდნენ ზარბაზნებითა და ფურგუნებით, ორ სალდათს კი ნასტია მიჰყავდა სალდაც.

— სალ მიჰყავთ? — ჰკითხა პეტკამ ბავკას.

— არ ვიცი... ჩვენ...

ბავკას უნდოდა დაეყვირა, მაგრამ პეტკამ პირზე ხელი მიადარა.

სამი დღე გავიდა. არ იყო არც ცხელი წყენი, არც ფაფა, არც ჩაი.

ბავშვები შვივრები დაღებულებოდნენ. გარეთ გამოსვლით ეშინოდათ. ისინი ძლიერ შეაშინა სირმებიანმა კაცმა. ერთხელ პეტკამ გამბედაობა მოიკრიბა, კარები გააღო და პირისპირ შეჰხვდა წვერიანს. მას გაწითლებული ცხვირი ჰქონდა და წყლიანი თვალები. რაღაცას მღეროდა და თან შარვალს იკერებდა.

— ა, ნახე ვარო კაცო, გინდა, ყურებს დაგაქრი!

მან პეტკას დიდი, საშინელი დანა აჩვენა. პეტკამ მიხურა კარები და დიდხანს ესმოდა, როგორ იციხოდა და ახელებდა სალდათი.

გაიარა კიდევ ერთმა დღემ. საქმელი არ იყო. გარეთ გამოსვლა საშიში იყო. უცებ ფანჯრის იქით კვლავ ქუხილი გაისმა. სახლში სიჩუმი ჩამოვარდა, თითქოს ყველა წავიდა. ფანჯარასთან მისვლას ვერ ბედავდნენ ბავშვები, ეშინოდათ. გაიგონეს, ქვაფენილზე რბოდა ახმაურდა. ეს ცხენები გარბოდნენ. შემდეგ

ყველაფერი კვლავ მიწუნარდა. პეტკა და ბავკა სავარძლის ქვეშ იწვნენ, ვერაფერს ნეტს ეკვროდნენ. სახლში ვაჭარა და ვიღაცა ვიღაცა და ოთახებში დადიოდა. უცებ მოეჩვენათ, რომ აი შემოვა ცხვირგაწითლებული წვერიანი სალდათი და დიდი და-

ნით ყურებს დააქრის. იქამდე შემინდნენ, რომ სუნთქვაც შეწყვიტეს. ნაბიჯის ხმა ახლოვდებოდა. ისმოდა, როგორ ადებდა კაცი კარებს და როგორ უახლოვდებოდა იმ ოთახს, სადაც ბავშვები იმალებოდნენ. კარები გაიღო და ოთახში ვიღაცა შემოვიდა. ბავშვებმა სავარძლიდან მხოლოდ ტალიახით შესვრილი ჩექმები დაინახეს.

შემოსულმა იკითხა:

— არაფერ არის?

— უნდა იყვნენ, — უპასუხა მეორემ მხოზბელ ოთახიდან. — აქ საბავშვო სახლია, ბავშვები ბევრნი არიან. ალბათ, იმ სამაგლებმა შეაშინეს.

— არის ვინმე თუ არა? — იკითხა ხმაძალია შემოსულმა.

— ნუ გეშინიათ, ბალებო, გამოდით, არაფერს გავნებთ!

ამ კაცის ხმა კეთილი და მშვიდი იყო. პეტკამ გაბელულება მოიკრიბა, სავარძლიდან თავი გამოყო და დაინახა კაცი, რომელსაც მხრებზე თასმები ჰქონდა გადაქიპული. კაცს პეტკასაკენ ზურგი ჰქონდა შექცეული.

— სადა ხართ, გამოძვეროთ.

— აქა ვართ, — ძლივს წარმოთქვა შისისავან აკანკალებულმა პეტკამ.

კაცი შემობრუნდა, და პეტკამ ისეთი დიდი უღვაწეები დაინახა, როგორც მთელ თავის სიცოცხლეში არ ენახა. პეტკა მზერით შეჰხვდა მოსულს. უღვაწეების შავი და კეთილი თვალები ჰქონდა. კაცმა გაიცინა, და პეტკას მოეჩვენა, თითქოს უღვაწეებმაც გაიცინეს.

— პავკა, გამოძვერ, — წარმოთქვა პეტკამ და თან ტანსაცმელს იბერტყავდა.

— მშივრები ხართ? — იკითხა უღვაწეებმა.

— დიად, ჩვენ ყველა მშივრები ვართ, მეც, პავკაც და სხვებიც.

— სხვები სადღა არიან?

— ბავშვებო, გამოძვერით, ესენი ჭულკეთილები არიან!

სავარძლებისა და სკამების ქვეშიდან გამოძვერნენ ბავშვები. პეტკა უკვე უცნობის წინ იღვა, ძლივს მუხლებამდე სწვდებოდა.

— შენ რას გეძახიან?

— პეტკას. შენ?

— მე ბუდიონს მიწოდებენ. ჰეი, ამხანაგო გავრიელოვო, უბრძანე მოიტანონ ჩაი, შაქარი და ერთი საველე სამზარეულო შემობარუნონ აქეთ.

ბავშვები შემოეხვივნენ ბუდიონის. მათ არ იცოდნენ ვინ იყო ბუდიონი, მაგრამ დაინახეს, რომ ის კეთილია და მათ არაფერს ავნებს. სანამ სამზარეულო მოვი-

ლოდა, ბავშვებმა მოასწრეს ეამბოღა და მზრდელებზე, სამეურნეო ნაწილის გაზიარება და მის ველოსიპედზე, ნასტიკზე. საქართველო

ბუდიონიმ შუბლი შეიკუმუხნა და ბრძანა ახალი აღმზრდელები მოეყვანათ.

— აბა, პატარებო, მოდი თქვენი ჯამებითა და კოვზებით! — იძახდა სამზარეულოზე მჯდომი მხიარული წითელ-არმიელი, რომელსაც ქუდზე წითელი ვარსკვლავი ჰქონდა მიმაგრებული. მან სახურავი ახადა ქვებს, და იქიდან ისეთი სასიამოვნო სუნით ამოვარდა გემრიელი ფაფისა, რომ ბავშვებს ნერწყვი მოადგათ პირზე.

ბუდიონი ყველას ისე გამოემშვიდობა, თითქოს დიდებთან/მქონდა საქმე, ხელი ქუდთან მიიტანა, შემდეგ თეთრ ცხენზე შეჯდა და წავიდა.

ორი დღის შემდეგ ახალმა აღმზრდელებმა ბავშვები ვაგზალში წაიყვანეს, იქ მუსიკა უკრავდა. ბავშვებმა ერთხელ კიდევ ნახეს ბუდიონი; ბუდიონიმ მათ სალამი მისცა, როგორც ნაცნობ-მეგობრებს. ის ჯავშნიან მატარებელზე იღვა, რომელიც თეთრებს წაართვის. ამ მატარებელზე ეს ეს არის მღებავა, სტალინის ბრძანების თანახმად, წარწერა გააკეთა: „სახალხო გმირის ბუდიონის სახელობის მატარებელი“.

თარგმანი თ. შანშიაშვილისა.

მოსეკვაენი

აიხადა სცენის ფარდა,
 მორთულია ყველა კობტად;
 კობტა ბიჭი, კობტა ჩოხით,
 მოსწყდა ტოლებს, წინ გამოხტა.

დაუარა წრეს დავლურით,
 და აგორდა ტაშის ტალღა,
 ათი წლისა არც კია და
 ვაჟკაცივით ფრინავს ლალად.
 ბიჭუნიავ, ახ, ნეტავი
 მეც მაქცია შენებრ ბაღლად.

ის კი ცეკვავს ტანმოქნილი,
 აფრიალებს ჩოხის კალთებს;
 ტოლ გოგონას გამოიწვევს,
 თავს აწონებს, თვალებს ანთებს.

და გოგონაც ქართულ კაბით
 ჩამოივლის წრეში რხევით;
 კობტა ვაჟიც კობტა ცეკვით
 ნაპერწყლებს ყრის ირგვლივ ფრქვევით.

ყველა ისე შეჭხაროდა,
 მიჭფენოდათ ღიმი ვარდად;
 შეწყდა ცეკვა და დარბაზი
 ტაშის ტალღით აზანზარდა.

აღუბლის ბაღში

— ედა, დედიკო! აგერ ძია სოსო! ის დაგვიწერს! — გაბრწყინებული თვალებით ახარა ციალამ თავის დედას. თენგიზმაც მოჰკრა თუ არა თვალი საყვარელ პოეტს, ისიც სიხარულით მივარდა დედას.

— არიქა, დედა, ძია სოსო! ის დაგვიწერს!

მშობლებმა გახედეს აღმა მიმავალ ბესიკის ქუჩას და მართლა დაინახეს გრიშაშვილი, მას მთელი კონა წიგნები ამოჩაჩარა ილღიაში და ფიქრით დატვირთული მძიმედ მიემართებოდა ზევით.

— აბა, ცილა! დაეწიე, გენაცვალე!

— არიქა, თენგიზ, შენც გაიქეცი!

ბავშვები ისე სწრაფად მოსწყდნენ ადგილს, თითქოს ჩიტის დასაჭერად გაიქცნენო. დაეწივნენ მიმავალ პოეტს, ერთმა მარჯვნიდან წაავლო ხელი, მეორემ — მარცხნიდან, თან ასე მოულოდნელად შეპყრობილ ძია სოსოს მერცხლებივით დააწყყეს ქლმურტული აქეთ-იქიდან:

ვუფრთხილდებით ჩვენს გაზაფხულს, ერთად შეკრულს ამ ჩვენს გულებს, ერთი ჰანგი გვიმღერია, ერთი აზრი გვასულდგმულებს.

ასეთ ტყვეობაში ჩავარდნილი სოსო იხედება აქეთ-იქით და ღიმილით ეკითხება:

— ვისი ხართ, ბავშვებო, თქვე კარგებო, თქვე გიყვებო. რა გინდათ ჩემგან, თქვე ცელქებო, თქვე...

— ჩვენებია, ჩვენები, სოსო! — მოსძახიან უკანიდან ახალგაზრდა, ბედნიერი დედები ელენე და ანგელინა.

— მერე, რა დავაშავე, რომ ასე გამბაწრეს შუა გზაში, დღისით, მზისით, საქვეყნოდ?

აქ ციალას დედა ღიმილით უპასუხებს:

— დააშავე, დააშავე! კარგი და საყვარელი პოეტი ხარ, სწორედ ამიტომ ჩვენც ბეგარა უნდა დაგალოთ.

— ჯერ ამ პატარებს ვერ დავალწმვ თავსა და თუ თქვენც მიეშველებით, ჩემი შველა აღარ ყოფილა!

აქ ანგელინაც ღიმილით უპასუხებს:

— შენი შველა არც იქნება, ჯერ ჩვენ თუ არ გვიშველი.

— რა გინდათ, ხალხო, ჩემგანა, ასე რო შემომეხვეით დედა-შვილები?

აქ ციალას დედა ელენე მუდარით მიმართავს:

— სოსო, გენაცვა! აბა შეხედე ამ ბავშვებს, ხო კარგები არიან?

— მშვენიერები არიან! ლამაზებიც არიან თავიანთი დედებივითა, რაზეც გინდათ დაეფიციავ! მერე?

— ჰო და ამ მშვენიერ ბავშვებს, თანაც რომ ფრიადოსნები არიან, უარი ეთქმით რამეზე?

— ამათ უარს როგორ შეჰკადრებს კაცი, თუ გული საგულესა აქვს.

— ჰოო, ჩვენც ვგვინდა სწორედ. აი, ჩემო სოსო, ამათ გაათავეს ოთხწლელი. ამის აღსანიშნავად ხვალ მასხვიმო საღამოს მართავენ სკოლაში მასწავლებლებთან ერთად. ამ ზემისათვის ერთი პატარა ლექსი სჭირდებათ და არ იციან ვის დააწერიონ, მაგრამ ეხლა კი იციან, ეხლა ძია სოსო დაუწერს უეჭველად! რაკი ამათ ხელში ჩავარდი, აღარ გაგიშვებენ, ვიდრე თხოვნას არ შეუსრულებ. სოსო შეფიქრიანდა.

— ხაღბო! ამ შუა გზაში სად დაგიწეროთ! უბიდან ხო არ უნდა ამოვიღო დაკეცილი, უნდა თავიდან ამოვიღო... მოდი, ხვალ იყოს!

ბავშვებმა ფეხების ბარტყუნი შექმნეს.

— არა, არა! დღესვე გვინდა, ძია სოსო. უნდა სასიმღეროდ დავამზადოთ.

ძია სოსო თავს იფხანს გაჭირვებული კაცივით.

— მაშ კარგი! ეხლა ლევან მეტრეველთან მივდივარ სანახავად და იქ დაგიწეროთ. ეგებ თვითონ ლევანიც დაგვხმაროს, როგორც გაჭირვების ტალკვესი.

ანგელინა და ელენე სიხარულით შესძახიან:

— ჩვენც მოვდივართ და იქვე დაგაწერინებთ! ისე არ მოგეშვებით!

ბავშვები შინ გაისტუმრეს შეპირებით, სოსო კი ახალგაზრდა დედებთან ერთად შეუდგა მამადავითის აღმართს.

არგა შებინდა, მესიამოვნა სტუმრების მოსვლა. ოთხი თვეა ავადმყოფობის გამო შინ ვარ ჩაკეტილი, უბრალო ნაცნობის მოსვლაც

კი სასიამოვნოა, არამც თუ კარგი მეგობრისა.

სოსოამ მოთხრა თავისი „გაჭირვება“, ანგელინამ და ელენემ კიდევ თავიანთი

იმედი, რომ ხელკარიელი არ გარბოდებოდნენ უკან. შინ გულისთანავე ცალით ელიან ცილა და თეგვიზი. ჩვენც ვინც ვინც იძლება იმათი ხათრი გატყნოს კაცსაქვს რას იზამ! ბევრიც რომ ეცადოს სოსო, ასეთ იერიშს თავს ვეღარ დააღწევს.

გზოს კუთხეში ჩემ კოკოქინა გოგოს ალუბლის ბალი რომ აქვს, იქ შევედი. სოსო პირაღმა გადაბრუნებულ ყვავილის კოკობაზე ჩამოჯდა და მოემართა საწერად. ანგელინა და ელენე ფოცარზე ჩამოსხდნენ და ელიან ახალი ლექსის შობას.

ბნელა. აღარაფერი ჩანს.

— ეხლავე სანთელს მოვიტან, ძია სოსო! — იძახის ჩემი გოგონა და გარბის სახლში. ჩქარა მოარბენინა სანთელი, ანთო და, თითქოს ძია სოსო სალოცავი ხატი ყოფილიყო, მის გვერდში მიაკრა, თვითონაც იქვე ჩამოჯდა და პირდაღებული მიაჩერდა.

რა მშვენიერი იყო ალუბლის მწვანე ფოთლებში მოკიალე სანთელი, ლექსის საქარგადე გამზადებული სოსო გოგონა შეილი, იმის გვერდით ნუკრივით მოკუნტული პატარა გოგონაწული, პირდაპირ კიდევ სიხარულით მოლიმარი ორი ბედნიერი დედა!

აფსუს, რომ ვინმე არ გადახატავს ამ სურათს!

აი, იშობა პირველი მუხლი ლექსისა. ყველას მოგვეწონს.

აგერ მეოცე მუხლიც იშობა. უხარია თვითონ სოსოს. გვიხარია ჩვენც, და უფრო მეტად უხარია ბალახებში მოკუნტულ ჩემ პატარა გოგონას.

ახალგაზრდა მშობლებს მე და სოსო შევედავეთ:

— თქვენ სთქვით, რომ ლექსი სასიამოვნო უნდა იყოს, იმ პანგზე, რომელსაც მღერიან კინო-სურათ „ცირკში“. აბა მაშე ეხლავე ვიმღეროთ, რომ გავიგოთ, სწორედ არის შეწყობილი თუ არა.

ციალას დედა ელვზე აღარ გაიპრანჭა. აიღო ახლადშობილი ლექსი და წყნარი, ნაზი ხმით ჩაილილინა:

ოთხწლედიდან მოვდივართ
საბჭოეთის შვილები,
ჩვენი დიდი ბელადის
ზრუნვით გამოზრდილები.

ყველას გიძღვნით მადლობას
და თან გაძღვეთ პირობას:

ჩვენ დროშია ღვაწლი
შრომისა და გამბობას!

ამ ნაზს და მორცხვ ღულუნს
მეზობლის ბავშვები უგდებდნენ ყურს.
მეორე ღღეს მეუბნებთან:

— რა კარგი იყო! რა ლამაზი იყო!
ზღაპარსა ჰგავდაო!

ჩემი გოგო მესვეყნა: — დასწერე, რა,
როგორ იყო აქ ძია სოსო, როგორ დაწე-
რა ლექსი და ისიც ჩაუმატე, მე რომ სან-
თელი ავუნთე.

მეც ხათრი ველარ გავუტეხე პატარა
გოგო ნანულის და აბა, ავწერე, თუ რო-
გორ იშვა ეს პატარა ლექსი ჩემის თანა-
დასწრებით.

მ. გრიშაშვილი

ჩატეხილი ხიდი მარჯანიშვილის თეატრში

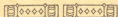

ქვეყნის სანახავად
მე თეატრში გავემგზავრე.
მაგრამ შენ კი, ო, მეკარვე,
გამტანჯე და გამაჯავრე.

სდგებარ, კართან მედიდური,
მოღუშული ასე მუდამ,
დამინახე და წარმოსთქვი:
„ამ პატარას აქ რა უნდა?“

კეთილად კი არ მომპართე,
ვით წესია, სიტყვით ზრდილით!
შემიტყე: „შენთვის, გოგო,
წარმოდგენა წავა დილით!“

მე რა ვქნა, რომ პატარა ვარ,
არა ვჩანვარ ასე დიდად!
მე რა ვქნა, რომ მოსასმენად
„ჩატეხილი ხიდი“ მინდა?

უცნაული ძიძა

(ნამდვილი ამბავი)

ოქტომბრული გიზი სიხარულით ხტოდა: მამამ ლამაზი, ლამაზი ლეკვი მოიყვანა.

— მამიკო, ესეც ხომ მამალი ძალღია? ვაი, რა გრძელი ყურები აქვს! რექსსაც სულ ასეთი ყურები არ ჰქონდა, მამიკო?

— კი, შვილო, ესეც ისეთივე მონადირე ძალღია, როგორც ჩვენი რექსი იყო, მაგრამ ეს ძუქნაა, როდესაც გაიზრდება, ამას ლეკვები ეყოლება...

გიზის თვალები უბრწყინავდა.

— ეს რომ გაიზრდება, მაშინ მეც ხომ წამიყვან სანადიროდ? — შეეკითხა მამას, აიტაცა ლეკვი, თან ხელს უსვამდა და თან ამბობდა:

— მამიკო, რა დეაარქვით ამას? ძია კოლას ძალღს ხომ ლედი ჰქვია, მოდი, ესეც ლედი იყოს? — მამა დაეთანხმა. ოჯახს ახალი წევრი შეემატა, რომელმაც ღიმილი აუზნაური ჩამოაგდო.

გიზის დას ქეთოს კატა ჰყავდა, რომელსაც თვალში არ მოუვიდა ლეკვი, აიფხორებოდა ხოლმე და მზად იყო სახეში სცემოდა. კატარც ლედის ჩაჰქროდა გულში, მაგრამ ბოლოსა და ბოლოს თვალი შეაჩვიეს ერთმანეთს.

ლედი მეტისმეტი ეშმაკი გამოდგა. რომ მოიხარდა, ხან რას დაავლებდა პირს და ხან რას. ვახელავ და მოარბენინებს პირით ფეხსაცმელს, ან გიზის ბურთს ეთამაშება, სურს კბილი მოავლოს, მაგრამ ვერ ახერხებს; ხან გიზის მამის ქულს წასწვდება და ოთახებში დარბის გაგიჟებული...

ბრაზობს გიზის ღედა ბაბი, ბუზლუნებს:

— სწორედ აღარ შემიძლია მეტი! სისხლი გამიშრო ამ ლეკვმა, სისხლი!

მშვენიერი ყნოსვა ჰქონდა ლედის. გიზი აიღებდა ხოლმე ცალ ფეხსაცმელს,

ცხვირთან მიუტანდა ლეკვს, მერე ბალახებში ჩაამალვინებდა ქეთოს და გაუშვებდა ლედის.

ლეკვი გაიქცეოდა, ხან აქეთ ეცემოდა, ხან იქით, და ცოტა ხნის შემდეგ ამაყად მოარბენინებდა ნაპოვნ ფეხსაცმელს.

გიზის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა.

ასე გადიოდა თვეები. ლედი ღიმილით გახდა, სანადიროდ დაჰყავდა გიზის მამას და ძალიან ემადლიერებოდა.

— მშვენიერი ყნოსვა აქვს ლედის. — ღიმილით ამბობდა გიზის მამა. — სხვა ძაღლები რომ ჩაუვლიან ამა თუ იმ ადგილს და ვერაფრის სუნს ვერ აიღებენ, ლედი იქ აიწურება, ეპარება, ეპარება და მერე გაქვავებულივით გაჩერდება. როდესაც უბრძანებ, გადახტება და წამოაფრენს ფრინველს...

ნანადირევით დატვირთული მოდიოდა ხოლმე მამა, და გიზის კიდევ უფრო მეტად შეუყვარდა ლედი. მხოლოდ ერთი რამ აღოწვებდა ბიჭუნას და სულ ესაყვედურებოდა მამას:

— მამიკო, მეც წამიყვან სანადიროდ, ლედი რომ გაიხარდა, მეც ხომ გავიხარდე! წამიყვანე, რა იქნება!

მამა აღერსით გადაუსვამდა ხოლმე ხელს თავზე და მშვიდად ეტყუოდა:

— ცოტა კიდევ დაიცადე, გიზი, და შენც წაგიყვან ხოლმე, ჯერ რა გეჭირება.

* *

— ჩემ ფისოს მალე კნუტები ეყოლება, ამბობდა ქეთო. — ერთი კნუტი შეუნდა დავიტოვო, დანარჩენებს კი ამაზნავებს ვაწუქებ. ხომ, ლედიკო?

— ჩემ ლედისაც მალე ეყოლება ლეკვები! — წამოიძახა გიზიმ. — ერთ ლეკვსაც მეც დავიტოვებ.

— ჰო, ჰო, შენ ძაღლებს გადაჰყევი, ქეთო! კატებს უაროს, და მეტი რა გინდათ! — უკმაყოფილოდ თქვა დედამ. ამ დროს მამაც შემოვიდა.

— მამიკო, ერთი ლეკვი ხომ ჩემი იქნება? — შემოსვლისთანავე შეეკითხა გიზი.

— არა, ლეკვები უნდა გადაყაროთ, გლახა მამა ჰყავთ, მათი გაზრდა არ ღირს.

გიზი მოიღუწა.

გავიდა რამდენიმე კვირა.

ერთხელ გიზის ალიონზე ლეკვების ხმა ჩაესმა ძიღში, წამოხტა და ქეთოს დაუწყო ღვიძება:

— ქეთო, ქეთო! ლედიმ ლეკვები დაყარა, ლეკვები!

ქეთომაც გაიღვიძა, და ბავშვები პერანგისამარა გავარდნენ დერეფანში, სადაც ლედი ლოკავდა თავის ლეკვებს.

— შეხე, გოგო, შვიდი ლეკვი ჰყავს, შვიდი! — ამბობდა აღტაცებული გიზი.

ძლივს დააწვინა დედამ ბავშვები.

ლეკვები იმ დღესვე გადააყრევინა გიზის მამამ. ლედი ოთახებში დარბოდა, ყოველ კუთხეს სუნავდა, ლეკვებს დაეძებდა... ბოლოს შეძერა ტახტის ქვეშ, მოიკუნტა, არც ჰამდა და არც სვამდა. გიზი მისი საცოდაობით იწვოდა.

მესამე დღეს კატამაც დააგლო საბი კნუტი. ქეთო სიხარულით ცას ეწია. როგორც კი გაიგონა კნუტების ხმა, ლედი გამოვარდა ტახტის ქვეშიდან და კნუტებთან მიიჭრა, მაგრამ კატა აიფხორა და საომრად გაემზადა.

დაინახა ლედიმ, რომ ესენი მისი ლეკვები არ იყვნენ, და ჯავრით წელმოთრეული ისევ ტახტის ქვეშ შეძერა.

ასე გავიდა რამდენიმე დღე. ერთხელ დედა-კატა ქუჩაში გავიდა და აღარც დაბრუნებულა, უგზოუკვლოდ დაიკარგა. ვერ გაიგეს, ვადაუარა რამემ, თუ რომელიმე ცელქმა ბავშვმა დაიჭირა და შინ წაიყვანა თვალმებახვეული, რომ გზა ვერ გამოეგნო, არ გამოპარულიყო. კნუტები საბრალოდ კნაოდნენ, თვალეები დახუჭული ჰქონდათ. მათ საცოდავ კნავილზე ლედი გამოძვრა, მივიდა მათთან და დასჩერებოდა.

— რა ვქნა, მეტი აღარ შემიძლია, გული გამიწყალეს ამ კატებმა და ძაღლებმა! — ოხრავდა ბაბი. — ამათი კნავილის თავი ვისა აქვს! საოცარია, ნეტა რა მოუვიდა იმ კატას!

ბაბიმ ლამბაქზე დასხხა რძე და კნუტებს დაუდგა, პირიც ჩააყოფინა ლამბაქში, მაგრამ კნუტები ჰამას ვერ ახერხებდნენ. ბაბიმ ხელი ჩაიქნია და სადილის საყიდლად წავიდა ბაზარში. როდესაც დაბრუნდა, კნუტების ხმა არ ისმოდა.

— ალბათ, რძე შეჭამეს და დაწყნარდნენ, — გაიფიქრა ბაბიმ და სადილის კეთებას შეუდგა.

სადილობის დრომაც მოაწია. ქეთო დაბრუნდა სკოლიდან.

— დედიკო, ჩვენი კატა ხომ არ მოსულა? კნუტები რას შერგებიან? — სწრაფად იკითხა და იკითხვენ გაიქცა, სადაც კნუტები ეგულებოდა.

უცებ გაისმა ქეთოს ყვირილი:
— ლედიკო, მოდი, მოდი, ჩქარა მოდი!

გულგახეთქილი ლედა მიიჭრა შვილთან და რას ხედავს: ლედი გაწოლილა და კნუტებს ძუძუს აწოვებს!

— ეს რა არის?! — წამოიძახა ბაბიშამ და თვალს არ ამოორებდა ძაღლსა და

კნუტებს. ეს უცნაური ამბავი ძალღეწოდლო მთელ ვზოს, დაიძრნენ მნახველები. სამ დღეს აწოვებდა ლედი კნუტებს, მაგრამ მას საკმაო რძე არა აქონდა, და კნუტები დაიხოცნენ. ქეთოს მწუხარებას საზღვარი არა აქონდა.

არა ნაკლებ დანადგლიანებული იყო უცნაური ძიძაც.

ნოე რაუნაკელი

თვითმფრინავი

— ცის ტატნობზე რაღაც მოჩანს, უნდა იყოს, გოგო, ძერა, ერთი შეხებ, გაარჩიე, მე ვერ შევძელ მაღლა ცქერა:

ჰა, ქათმებსაც, დააკერიდი, აუვარდათ ფორიაქი, ძერა არის, მაგრამ მიკვირს: ასე დიდი, ასე სწრაფი?

— უჰ, ბებიკო, — უთხრა თინამ, — როგორ მოგდის ეგ ფიქრები! ძერა არის? — თვითმფრინავი მოგუგუუნებს რკინის ფრთებით.

ნუთუ მუდამ გავიწყდება, ხშირად მოდეს ეს ხომ აქეთ! მოუსმინე, რა ხმა აქვს და რა სიჩქარე, რა სისწრაფე!

— უი, ქაა! რა ვიციოდი, ნეტავ ახლო დამანახვა! ლედაია, როგორ ხდება ამ ჰაერის გადალახვა,

ან რას მიყავს? კაცის ჭკუა ნეტა რას არ მოიგონებს! ხედავ, ხედავ, რარიგ ჩქარა უკან ტოვებს ამ ჩვენს გორებს!

მოხუც ბებოს უხსნის თინა, რაც კი იცის თვითმფრინავზე, თან შეჰყურებს დიდ თვითმფრინავს მოსწონს მისი სილამაზე.

ფიქრობს: ნეტავ, ვინ ზის იქა, ბედნიერი ვინ არიო, ნეტავი მეც გავხდებოდე მაგისთანა მფრინავიო.

სოცხადი მაგარებელი

ანო და ნუცა ძალიან გართული არიან პატარა ლამაზი სურათებით, რომლებიც მამამ სახალწლოდ აჩუქა.

— ვანო, აქ რომ აქლემებია ერთმანეთზე გადაბმული, უნდა ერთკუხიანიც, მე კი წიგნში ორკუხიანი ვნახე.

— შე გამიგონია, არაბეთსა და აფრიკაში ერთკუხიანი აქლემია, სხვა ქვეყნებში კი ორკუხიანია. აი, მამა მოდის, მან კარგად იცის მაგის ამბავი, ვთხოვოთ გვიამბოს აქლემზე, — თქვა ვანომ.

— მამა, მამილო! გვიამბე აქლემზე!

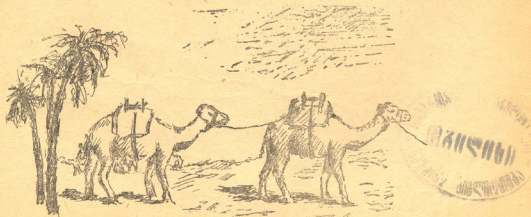
— კარგი, კარგი, ჩემო გვრიტებო, მხოლოდ ყველაფერი დაიხსოვით და მერე ამხანაგებს უამბეთ.

— ხომ ხედავთ, აქ რამდენი აქლემია ერთიმეორეზე გადაბმული. ამას ქარავანს ეძახიან. ქარავანი მოგზაურობს ცხელ ქვეყანაში, სადაც რკინისგზა გაყვანილი არ არის. ამ სურათზე დაბატულია უდაბნო. ეს არის თვალწევდენელი მიდამო,

მშრალი ყვითელი ქვიშით დაფარული. ზოგან დიდრონი ქვეები ყრია, ირგვლივ არ არის არც ტყე, არც მდინარე და არც არავითარი სიმწვანე, ზემოდან მწვავე მზე დიდხანს დაჰყურებს. აღმური ასდის ყველაფერს, და ჰაერიც გულშემშუთვევლია. მაგრამ აქა-იქ გამოჩნდება მწვანით შემოსილი მიდამო, ხეები. მათ ძირში მიწანწყარებს პატარა რუები, ირგვლივ ლამაზი ყვავილები, კაკტუსი და სხვა მცენარეებია. აქ აღამიანიც ცხოვრობს. ამისთანა ადგილს ოაზისს ეძახიან. ოაზისში იბადება აქლემი. პატარა კოზაკი სულ შავხუტუტ-თმიანია. ცხელ ქვეყანაში აქლემი პატრონის სიყრმის მეგობარია. როცა გაიზრდება, მოღონიერდება, ქარავანში ჩაებმება და მოგზაურობს უდაბნოში.

— მამილო, ხომ მოკვდებიან სიცხით აქლემი და მისი პატრონი? — შეეკითხა პატარა ნუციკო.

— არა, არ მოკვდებიან. ხომ ხედავთ, ამ სურათზე აქლემებს ჰკიდია ზურგზე საპალნის ცალები, წყლით სავსე ტიკები. გზაში პატრონი აძლევს აქლემებს ჯერზე ცოტა დანაყილ ინდისხურმის გულს, ტი-

რიფის რამდენიმე ყლორტს და ასმევს წყალს, მაგრამ ხშირად საქმელი და სასმელი გამოელევა. წყლის გამოლევა ცხელ ქვეყანაში აქლემს დაღუბავდა, რომ ბუნებას მისთვის არ მიეცა საქმელისა და წყლის საკუთარი საკუქნაო.

— რა საკუქნაო, მამა?

— ხედავთ, როგორი უღამაზო კუზი აქვს? ეს უნაგირის მაგიერია. კუზი შედგება მეტად ნაზი, დაცალკევებული კანიდან. ეს კანი დაყოფილია პატარაპატარა უჯრებად და ღრუბელს ვისვავსება. ყველა უჯრა ქონის პაწაწინა საკუქნაოა. თვითვე უჯრას ყოველდღე ემატება ქონი. თუ აქლემს კარგად კვებავენ, მაშინ კუზი მალღდება და გაიქეპნილია ქონით. წყლის საკუქნაო რომელიც საქმელზე უფრო საჭიროა ცხელ ქვეყანაში, მას კუქთან აქვს — ეს არის კანის მრავალი უჯრედი. ეს უჯრედები იღება და იკეტება, როგორც სამკედლო საბერველი. როცა აქლემი წყაროს იპოვის, ხარბად დაეწაფება წყალს და ძალიან ბევრს სვამს. ეს იმიტომ, რომ თავის საკუქნაოში ინახავს იმ დროისათვის, როდესაც უღამაზოში ერთ წვეთ წყალსაც ვერ იპოვის პირის ვასასველებლად. მიდის ქარავანი ქვიშიან უღამაზოში, გზას კვალი არ ემჩნევა, პატრონი წინ მიუძღვის და მზის მდებარეობით იკვლევს გზას.

— არ შეიძლება მზეს ღრუბელი გადაეფაროს და გზა აებნეთ? — შეეკითხა ვანო.

— შეიძლება, და ზოგჯერ მარცხით თავდება. უღამაზოში იცის ერთგვარი ძლიერი ქარი, მას „სამუშ“ ეძახიან რომ დაბერავს, კორიანტელს ცამდე აიტანს. სულ დაბნელებდა ირგვლივ. როგორც კი შეამჩნევს ქარავნის პატრონი სამუშის მოახლოვებას, მაშინვე აქლემებს ირგვლივ შემოკრებს, დააწვენს, თვითონ შუაში მოექცევა, ზემოთ ბრუნენტს გადიფარებენ და ამრიგად ასცდებიან ხიფათს.

— მამა, თუ ოაზისი არ შეხვდებით, არ დაისვენებენ? — შეეკითხა ნუსა.

— როგორ არა, ერთ ღამეს იმოგზაურებენ. თუ შეხვდით ოაზისი, ხომ კარგი, თუ არა ერთღეს დაისვენებენ. მერე კი განაგრძობენ გზას. რასაკვირველია, ოაზისი მათთვის ძლიერ სასურველია სასმელ-საქმელის მომარაგებისათვის, აქ აქლემი საძოვარს პოულობს: ხომ ხედავთ სურათზე აქლემს, როგორი მოკლე ცხვირი აქვს და უხეში ტუჩები, ის ისეთ მაგარ და უხეშ მცენარეს ჟამს, რასაც სხვა ცხოველი, რაც არ უნდა შე-

ოდეს, არ მიეკარება. მას შეუძლია მალღეს უწყლოდ გაძლოს სიცხეში, სიცხეში. 5-8 დღე უქმელი ივლის. ამიტომ აქლემი ცხელი ქვეყნის მცხოვრებთათვის ღიდი განძია. ხანდახან მოხდება ისე, რომ ქარავანი მიდის, მიდის დიდხანს, დაქანტულებს სული ეხუთებათ, პატრონი სულ ოაზისზე ოცნებობს. უცბათ შორიდან გამოჩნდება მწვანე მიდამო — ხეები, ყუვილები. ქარავანი აჩქარდება მიუახლოვდებიან, და ეს მოჩვენება ქრება. ასეთ მოჩვენებას შირაჟი ეწოდება. უღამაზოში ერთადერთი შეუღარებელი ცოცხალი მატარებელი აქლემია, — ასე დაამთავრა სუბარი მამამ.

გიჟი

საური

პატარა ვარ, სახელად
 მეძახიან საურსა,
 მთელს ეზოში მიცნობენ
 საიდან – სალაურსა!

მხიარული ყოყინით
 ვეგებები დილასა,
 ბურთს გავკრავ და თან მივდეგ,
 გადავდივარ ყირასა.

მეგობრები ბევრი მყავს,
 ყველა მიღვას მხარშია.
 თუ ცოტა გამაჯავრეს, —
 ვუტყაპუნებ თავშია!

წავლენ — ტირილს დავიწყებ,
 ვეძახი და ვღრიალებ,
 მოვლენ — წავიჩხუბებით,
 და ყოჩივით ვტრიალებ!

სუყველა გიყს მეძახის:
 უცხო, გინდ შინაური!

თუ გიჟი ვარ, თვით მიკვირს:
 რაღად მქვია საური?!

ხშირად რა მსურს არ ვიცი,
 ლობე - ყორეს ვედები...
 დიდი ძმა გავაჯავრე,
 ჩამიყეჟა გვერდები!

წაველ, დედას შევჩივლე
 (მამამ მითხრა უარი),
 ორივემ დაუმატა,
 გამოვდექი მტყუანი!

დიდედასთან მიველი,
 ისიც ამეყა ტირილში...
 ...და სადილი გათავდა
 ასე წვილ-კვილში.

...რა მინდოდა, რა მრჯიდა,
 რად ვარ ატირებული?
 განა არ სჯობს გიჟობას
 სიკვიანიან ქებულში?!

საპნის ბუმბები

ამა, დღეს შინ იქნები? მომეხმარე საპნის ბუმბების გაკეთებაში. შენ რომ ყვითელი საპონი მითხარი, ვიშოვე, ყველაფერი მზად მაქვს, ოღონდ შენ მომეხმარე! — მორიდებით მიმართა ედიშერმა მამას და დანახა რა მამა თანხმობის ნიშნად თავს აქნევდა, სიხარულით შვირბინა თავის ოთახში, გამოიტანა წვიმის წყალი, ცდისთვის წინასწარ შენახული, დაასხა თეფშზე, ჩაყარა შიგ ყვითელი უბრალო საპონი და სრესა დაუწყო. რამდენიმე ხნის შემდეგ საპონი წყალში გაიხსნა და სქელი ხსნარი დამზადდა. შემდეგ გამოიტანა გლიცერინი და დაახლოვებით ხსნარის ერთი მესამედი მიუმატა. კიდევ აურიო ერთმანეთში, მოხადა კოვზით ქაფი და მოწიწებით აიღო სოფლიდან ჩამოტანილი ისლის ღერო. გადაზომა და ათი სანტიმეტრის სიგრძის ღერო მოტეხა, ერთი ბოლო თეფშში ჩაღვა, მეორე კი პირში დაიჭირა და ჩაბებრა. ბუმბები თუმცა გაჩნდა, მაგრამ უცებ გაქრა. სცადა რამდენიმეჯერ, მაგრამ მინც არაფერი გამოვიდა. შეყაყამანდა, მამის დაუხმარებლად ვერაფერი გააკეთა.

— მამა! ახლა მკირდება მოხმარება.

— აბა, მაჩვენე, როგორ აკეთებ? არ ვარაგა! ღერო პირდაპირ დაიჭირე, აი ასე!

— აი, მამა, შეხედე, რამოდენა ბუმბი გამოვიდა? — მამამ აიღო მილი, ბოლო ჯვრისებურად ჩაუჭრა და ედიშერს ხელში მისცა.

— ძალიან ნუ ჩაბერავ, ედიშერ. ბუმბები ზედზედ გამოვიდა.

— აბა, ედიშერ, დაისველე თითი საპნის ხსნარით და დააკვირდი ბუმბს: თუ არ გასკდა, მხოლოდ მაშინ იქნება კარგი. — გასკდა...

— მაშ კიდევ დაუმატე საპონი და ფრთხილად, დამშვიდებით ჩაბერე.

— ხედავ, მამა, ერთი ბუმბი ზევით წავიდა! წამოიძახა სიხარულით ედიშერმა.

— ძალიან კარგია. მე ახლა საჭირო აღარ ვარ, შენ თვითონ იმუშავე. — უთხრა მამამ და წავიდა. ამ დროს ამხანაგებმაც მოუსწრეს.

— ფერები! ფერები! — იძახდა ედიშერი.

გამოიტანა მინის ძაბრი და ყვავილი. ყვავილი დაღვა საპნისხსნარიან თეფშზე და ზედ ძაბრი დააპირქვევა. ფრთხილად ამოსწია და ჩაბერა ძაბრის მიღში. ძაბრის ფართო ყელიდან დიდი საპნის ბუმბი გამოიბერა. ედიშერმა ძაბრი გვერდზე გადახარა. როცა ბუმბი საქმოდ გაიხარდა, ნელნელა გამოაძვრინა იგი ძაბრიდან.

— აბა, ბიჭებო, შეხედეთ ამ ბუმბს! ცისარტყელაზე უფრო ლამაზია!

მართლაც ყველას მოსწონდა. მრავალგვარად შეფერილი ბუმბი, რომლის ქვეშ ყვავილი იყო მოთავსებული. შემდეგ ედიშერი უფრო ჩქარჩქარა ბერაედა ისლის ღერში, ისე რომ ჯერ ერთი ბუმბი არ მოწყვეტილიყო და მეორე მოსდევდა, მეორეს მესამე, მესამეს მეოთხე, და ასე ბუმბების გრძელი ჯაჭვი შეიქმნა. შემდეგ მათ გააკეთეს მავთულის ორი რგოლი. ერთი რგოლი უძრავად იყო დამაგ-

რებული სკამის სახელურზე, მეორე რგოლს კი პატარა სახელური ჰქონდა.

ჯერ დამაგრებულ რგოლზე მოათავსეს დიდი ბუშტი და შემდეგ საპნის ხსნარში დასველებული სახელურიანი რგოლი დაადეს ზემოდან ფრთხილად და ასწიეს. ბუშტი გაიკიმა და გრძელი, ცილინდრული გახდა. როცა მეტად ზემოდ ასწევდნენ. მაშინ ბუშტი წყდებოდა და ორ ბუშტად იქცეოდა.

— აი, მეტს ნუ გაბერავ, მოიტანე ეს ღერო აქ და ამ სანთელთან დაიჭირე! — უთხრა ედიშერს შორიდან მეთვალყურე მამამ.

— ალი იხრება!

— რატომ?

— იმიტომ, რომ ჰაერი გამოდის ღერიდან. ბუშტი იკუმშება და ცოტა ცოტას უბერავს სანთელს.

— სწორია, უმაწვილებო. აი ეს ბუშტი რომ ცივ ადგილზე გადავიტანოთ ან უფრო ცხელ ადგილზე, რა მოუვა?

— სიცივეში დაპატარავდება, სითბოში კი გადიდება, — წამოიძახა ედიშერმა. — შიგ რომ ჰაერია, ის ფართოვდება და იკუმშება.

— უმაწვილებო! ამ საპნის ბუშტებზე მუშაობდნენ დიდი მეცნიერები: ისაკ ნიუტონი, პლატო, დიუარო და სხვები.

ბავშვებს საოცრად ეზვიანათ: მეცნიერებს საპნის ბუშტი რად სჭირდებოდათო, და ექვის თვალით შეხედეს ფიზიკის მასწავლებელს ედიშერის მამას.

— გიკვირთ? როცა გაიზრდებით და უმაღლეს სასწავლებელში ისწავლით, აი მაშინ კარვად გეცოდინებათ, თუ რად სჭირდებოდათ მეცნიერებს ეს თქვენი სათამაშო საპნის ბუშტები. ახლა მე მოგცემთ წიგნებს. თქვენ ჩამოაყალიბეთ ფიზიკისა და ქიმიის წრე და როცა თავისუფალი დრო გექნებათ, იმუშავეთ ედიშერთან. მე დაგეხმარებით.

ბავშვები სიხარულით შეუდგნენ წრის გეგმის შედგენას და წრის ხელმძღვანელოდ ედიშერი აირჩიეს.

ბასართობი

1. ამიკრძალვით მხეცების
გაბრაზება!
აბა, ჯოხი! ენახოთ, რა
დაშავდება!

2. ვილუბები, ჩქარა, ჩქარა
მიშველეთ!
ჩაუფარდი ხელში საშიშ
მტაცებელთ.

3. ეხ, არ ესმით ჩემი ენა
მათ, თორემ
პატეხას მოვიტოხვდი
როგორმე.

4. დავილუბე, გორილებმა
გამგლიჯეს,
ეს რა ვქენი, რატომ
ჩემთვის არ ვიჯექ.

5. ხელი მიშვეს, ძირს
მოვდივარ კივილით.
ახლა ნახეთ ჩემი თავის
ტკივილი.

6. უჰ, გადაურჩი! მიხარია
მე რაორც,
რომ ეს იყო თურმე
მხოლოდ სიზმარი

„პიონერსკაია პრავდა“-დან
თარგმანი ელ. აბლაშინის